

EI JULKINEN kunnes VM antaa oman ehdotuksensa. JulkL (621/1999) 6 §

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin
EHDOTUS VUODEN 2020 2 LISÄTALOUSARVIOON – KORONA

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

32.01.05 Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Määräraha: Momentille myönnetään lisäystä 16 500 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys 15 000 000 euroa on lisärahoitusta Business Finlandin asiantuntijaresurssien turvaamiseksi uusien poikkeustilan yritysrahoitusinstrumenttien nopean käsittelyn varmistamiseksi.

Määrärahan lisäys 1 500 000 euroa on erillistä lisärahoitusta Business Finlandin Visit Finland -yksikölle valmistautumiseen ja kansainvälisen kysynnän käynnistämiseen COVID-19:n matkailulle aiheuttaman kriisin hellitettyä.

2020 2 lisätalousarvio	16 500 000
2020 talousarvio	99 471 000
2019 tilinpäätös	97 474 000

32.20.40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Määräraha: Momentille lisätään 467 500 000 euroa.

Valtuus: Momentille lisätään 550 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2020 1. lisätalousarviossa myönnetyn 150 miljoonan euron avustusvaltuuden ja 127,5 miljoonan euron määrärahan jatkotoimenpiteeksi momentin avustusvaltuutta lisätään vuonna 2020 yht. 550 miljoonaa euroa ja määrärahaa 467,5 miljoonaa euroa. Avustus käytetään tuotantoketjun häiriöiden korjaamiseen tarvittavien toimenpiteiden tukemiseen, luovien alojen kehittämiseen sekä matkailun ja sen oheistoimintojen tukemiseen poikkeuksellisessa tilanteessa. Uuden avustusvaltuuden määrärahasta 82,5 miljoonaa euroa arvioidaan käytettävän vuonna 2021.

2020 2 lisätalousarvio	467 500 000
2020 1 lisätalousarvio	127 500 000
2020 talousarvio	298 301 000
2019 tilinpäätös	245 020 941

32.20.83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)

Määräraha: Momentille lisätään 150 000 000 euroa

Valtuus: Momentille lisätään 300 000 000 euroa

Selvitysosa: Momentin myöntämisvaltuutta kasvatetaan 50 miljoonan euron vieraan pääoman ehtoisen lainavaltuuden korotuksella kysyntää vastaavaksi pk-yritysten kehitystoiminnan turvaamiseksi poikkeuksellisessa tilanteessa vuonna 2020. Lainavaltuuden kasvun takia lisätään vastaavasti määrärahaa 25 miljoonaa euroa vuonna 2020, 20 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 5 miljoonaa euroa vuonna 2022.

Momentin myöntämisvaltuutta kasvatetaan lisäksi 250 miljoonan euron vieraan pääoman ehtoisen lainavaltuuden korotuksella koronaviruspandemian aiheuttaman markkinahäiriötilanteen korjaamiseksi erityisesti paljon työllistävälle, sesonkiluonteista toimintaa tekeville palvelutoimialan yrityksille, jotta ne voivat kehittää ja suunnata uudelleen toimintaansa häiriötilanteessa. Lainavaltuuden kasvun takia lisätään vastaavasti määrärahaa 125 miljoonaa euroa vuonna 2020, 100 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 25 miljoonaa euroa vuonna 2022.

2020 2 lisätalousarvio	150 000 000
2020 talousarvio	137 200 000
2019 tilinpäätös	154 999 132

Perustelumuistio**32.01.05 Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)**

Momentin määrärahaan ehdotetaan lisärahoitusta yht. 15 miljoonaa euroa Business Finlandin henkilöresurssien turvaamiseksi uusien poikkeustilan rahoitusinstrumenttien käsittelyn varmistamiseksi. Jo eduskunnalle annetun hallituksen lisätalousarvioesityksen ja nyt tehdyn uuden esityksen mukaisesti Business Finlandin avustusvaltuus tulee triplaantumaan alkuperäisestä vuodelle 2020 myönnetystä 327,5 miljoonasta eurosta 1027,5 miljoonaan euroon. Jo nyt 25.3.2020 avustushakemuksia on Business Finlandille tullut enemmän kuin koko viime vuonna 2019. Lisäksi lainavaltuuteen ehdotetaan myös 300 miljoonan euron lisäystä. Jotta avustus- ja lainahakemusten käsittely saadaan tehtyä yritysten tarvitsemassa nopeassa aikataulussa, on resurssien lisäys välttämätöntä.

Business Finlandin taloudellisuuden tehokkuustavoitteen mukaan rahoitustyön kokonaiskustannus/myönnetty rahoitus on < 3,5 %. Vaikka merkittävä osa lisäyksestä pyrittäisiin toteuttamaan tuottavuuskehityksenä, tarvitaan myös menolisäystä. Lisäystarpeeksi on arvioitu 1,5 % myönnettävästä uudesta rahoituksesta (1 Mrd euroa), eli 15 miljoonaa euroa.

Momentin määrärahaan ehdotetaan lisärahoitusta yht. 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2020, koskien lisärahoitusta suunnittelutoimiin, nopeaan valmistautumiseen ja kansainvälisen matkailukysynnän käynnistämiseen COVID-19:n matkailulle aiheuttaman kriisin hellitettyä. Kun akuutti COVID-19 -kriisi hellittää, pitää Visit Finlandilla olla jo valmiiksi rakennettuna tehokkaat ja koordinoitut markkinointi- ja myyntitoimenpiteet kansainvälisen matkailukysynnän pikaiseksi käynnistämiseksi. Matkailumarkkinoilla tulee tapahtumaan nopea markkinaosuuden uusjako, jolloin suunniteltujen toimenpiteiden tulee olla jo valmiina, eikä toimia voi alkaa silloin enää rakentamaan. Osa määrarahasta kuluu lähikuukausina välttämättömiin etukäteisiin valmistautumistoimenpiteisiin.

Kilpailu eri kohdemaiden välillä tulee olemaan rajua; alueellisten ja valtakunnallisten kansainvälisten matkailunedistämistoimenpiteiden synkronointi, koordinointi sekä rahoitus tulevat paljolti julkishallinnollisen ohjauksen – tässä tapauksessa Visit Finlandin – tehtäväksi, koska matkailuyritysten kassavalmiudet markkinointi- ja myynninedistämistöimiin kysynnän pysähtyttyä ovat erittäin heikot. Markkinoinnillisen näkyvyyden saaminen kohdemarkkinoilla sekä matkailutuotesortimentin maksavien asiakkaiden harkintavalikkoon saaminen tulee olemaan vaikeaa, ja erottautuminen kilpailevien maiden tarjoomasta haastavaa ja kallista.

Kohdemarkkinoilla (ainakin Keski-Euroopan maat, Kiina, Japani, USA) tarvitaan erilaisia myynninedistämistöimia. Tärkeimmillä messuilla panostetaan normaalia parempaan näkyvyyteen. Matkanjärjestäjiä tuodaan myös Suomeen tutustumaan kohteisiin ja tuotteisiin. Riittävä medianäkyvyys edellyttää merkittäviä budjetteja, jotka nykyisellä budjettitasolla jäävät kauas kilpailijoiden panostustasosta. Myös toimittajien ja vaikuttajien Suomeen suuntautuviin tutustumismatkoihin tarvitaan lisärahoitusta, koska ne toteutetaan ainoastaan Visit Finlandin toimesta.

Asiakkaat varaavat matkansa erilaisilta online-kauppapaikoilta, joko globaaleilta alustoilta tai online travel agent -toimijoilta. Matkailutuotteemme ja -palvelumme pitää saada näkyville ja ostettavaksi näissä kanavissa. Yritysten resurssit eivät markkinointiin riitä, vaan Suomea pitää markkinoida yhteisesti vaikuttavuuden aikaansaamiseksi. Tähän tarvitaan Visit Finlandia ja ylimääräistä markkinointibudjettia.

Näihin toimenpiteisiin valmistautuminen kysynnän keskeytymisen aikana vaatii rahoituksellisia tukitoimia, ja toimenpiteiden liikekannallepanon yhteydessä Visit Finlandille riittävää toimintabudjettia toteuttaa tehokkaat, osin täysin uudelleenkohdistetut markkinointi- ja myyminen edistämistoimet. Toimenpiteet ovat valtakunnallisia, ja pitävät sisällään niin taktisia tuote- ja kohdekampanjaosioita, kuin strategisluonteisempia maakuvallisia toimia, joilla vakuutetaan matkailijoille Suomen olevan turvallinen ja toimiva kohde matkustaa.

Pääosin toimenpiteet toteutetaan digitaalisten verkostojen, sosiaalisen median sekä muiden käytettävissä olevien sähköisten kanavien kautta, sekä kuluttajiin että matkanjärjestäjiin kohdennettavin toimin, sekä yhteismarkkinointitoimenpiteillä alueellisten ja tuotannollisten partnereiden kanssa.

Tätä varten ehdotetaan Business Finlandin Visit Finland -yksikölle erillistä lisärahoitusta markkinoiden käynnistämistoimenpiteisiin yhteensä 1,5 miljoonaa euroa. Käsittelyä toivotaan kiireellisesti, mutta mikäli tätä lisärahoitusehdotusta ei voida käsitellä lisätalousarvio 3:ssa, pyydetään sen käsittelyä lisätalousarvio 4:ssä.

32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha ja valtuus)

Vuoden 2020 1. lisätalousarviossa myönnetyn 150 miljoonan euron avustusvaltuuden ja 127,5 miljoonan euron määrärahan jatkotoimenpiteeksi Business Finland ehdottaa momentin avustusvaltuutta lisättävän vuonna 2020 lisää 550 miljoonaa euroa ja määrärahaa 467,5 miljoonaa euroa. Avustus käytetään tuotantoketjun häiriöiden korjaamiseen tarvittavien toimenpiteiden tukemiseen, luovien alojen kehittämiseen sekä matkailun ja sen oheistoimintojen tukemiseen poikkeuksellisessa tilanteessa. Uuden avustusvaltuuden määrärahasta 82,5 miljoonaa euroa arvioidaan käytettävän vuonna 2021.

Hallituksen 20.3.2020 antama esitys 150 miljoonan euron avustusvaltuuden lisäyksestä Business Finlandin nopeisiin elvytystoimiin on jo 25.3.2020 mennessä tuonut Business Finlandille 9236 avustushakemusta, joissa haetun avustuksen määrä on yhteensä 368 miljoonaa euroa, ja uusia avustushakemuksia saapuu päivittäin satoja ja jopa tuhansia. Hakemuksissa ovat edustettuina kaikki jo etukäteen arvioidut toiminnat: matkailu oheispalveluineen, luovat alat sekä erilaisista tuotanto-/toimitusketjun häiriöistä kärsivät toimialat. Jotta yritysten kasvavaan hätään pystytään tehokkaasti ja riittävän nopeasti vastaamaan, ehdotetaan avustusvaltuuden kasvattamista uudella 550 miljoonan euron valtuudella.

Business Finlandilla on TKI-rahoituksessa käytettävissä de minimis –instrumentteja, joiden pohjalle on rakennettu poikkeustilanteeseen soveltuvia ratkaisuja tuotantoketjun häiriöiden korjaamiseen tarvittavien toimenpiteiden tukemiseen, luovien alojen kehittämiseen sekä matkailun ja sen oheistoimintojen tukemiseen. Rahoituksella pyritään vähentämään koronavirusepidemian vaikutuksia erityisesti pk- ja midcap-yritysten liiketoimintaympäristössä sekä suoraan taloudellisesti että mahdollistamaan toiminnan kehittäminen kriisin aikana.

Business Finlandin uudet rahoituspalvelut koronan aiheuttamiin liiketoiminnan häiriötilanteisiin: Esiselvitys ja Kehittämisasiavustus

Business Finland on lanseerannut kaksi uutta rahoituspalvelua, joilla pyritään lieventämään koronavirusepidemian aiheuttamia talousvaikutuksia. Rahoituspalvelut on tarkoitettu Suomessa toimiville pk- ja midcap-yrityksille, joiden liiketoiminta kärsii koronavirustilanteesta. Midcap-yritys on suuri yritys, jonka oma tai konsernin liikevaihto on enintään 300 miljoonaa euroa.

Rahoituspalvelujen kohteena ovat ainakin matkailu, matkailun oheispalvelut, luovat/esittävät alat sekä kaikki toimialat, joiden alihankintaketjujen toimivuuteen koronavirustilanne on vaikuttanut tai vaikuttamassa. Rahoitus on tarkoitettu yritykselle itselleen uuden liiketoiminnan selvittämiseen ja kehittämiseen poikkeusoloissa.

Rahoitus on vaiheistettu kahdeksi palveluksi:

- 1) **Esiselvitysrahoitus liiketoiminnan häiriötilanteisiin.** Rahoitus, jonka suuruus on enintään 10 000 euroa. Tällä rahoituksella yritys voi selvittää ja suunnitella itselleen uusia liiketoimintoja, korvaavia alihankintaketjuja ja tuotannon organisoimista koronan aiheuttamassa häiriötilanteessa ja sen jälkeen.
- 2) **Kehittämisyavustus liiketoiminnan häiriötilanteisiin.** Rahoitus, jonka suuruus voi olla enintään 100 000 euroa. Tällä rahoituksella yritys voi toteuttaa niitä kehittämistoimenpiteitä, joita se on tunnistanut esiselvityksessä tai muuten omana toimintanaan ja jotka parantavat yrityksen mahdollisuuksia koronan aiheuttamassa häiriötilanteessa ja sen jälkeen. Toimenpiteiden tavoitteena tulee olla yritykselle uusia ratkaisuja tuotteisiin tai tuotantoon liittyen.

Esiselvitys liiketoiminnan häiriötilanteisiin.

Esiselvitysrahoitusta myönnetään seuraaviin liiketoiminnan uudistamis- ja kehitystarpeisiin:

- 1) **Tuotantoketjun häiriöiden korjaamisen toimenpiteiden selvittäminen toimialasta riippumatta.** Rahoituksen tyypillinen käyttökohde: selvitykset ja valmistelut, jotka koskevat kansainvälisten tuotantoketjujen rikkoutumisesta johtuvia uudelleensijoittumisia, tuotannon kotimaahan palauttamista ja logistiikan häiriöiden syiden poistamista.
- 2) **Matkailualan liiketoiminnan kehittäminen** Rahoituksen tyypillisiä käyttökohteita: selvitykset ja valmistelut, jotka tähtäävät majoitus- ja matkailupalvelujen kehittämiseen sekä niiden matkailuun suoraan liitännäisten palvelujen kehittämiseen, jotka kärsivät matkailun vähenemisestä johtuvista liiketoimintavaikutuksista.
- 3) **Luovien alojen palvelujen ja liiketoiminnan kehittäminen** Rahoituksen tyypillinen käyttökohde: selvitykset ja valmistelut, jotka tähtäävät monistettavien luovien alojen palvelujen (esim., peli, av, musiikki), tapahtumapalvelujen sekä taide- ja kulttuuripalvelujen liiketoiminnan kehittämiseen.

Kehittämisyavustus liiketoiminnan häiriötilanteisiin

Kehittämisyavustusta voidaan myöntää seuraaviin liiketoiminnan uudistamis- ja kehitystarpeisiin:

- 1) **Tuotantoketjun häiriöiden korjaamisen toimenpiteiden selvittäminen toimialasta riippumatta.** Rahoituksen tyypillinen käyttökohde: yritykselle uudet ratkaisut ja toimintamallit, jotka koskevat kansainvälisten tuotantoketjujen rikkoutumisesta johtuvia uudelleensijoittumisia, tuotannon kotimaahan palauttamista ja logistiikan häiriöiden syiden poistamista.
- 2) **Luovien alojen palvelujen ja liiketoiminnan kehittäminen** Rahoituksen tyypillinen käyttökohde: yritykselle uudet, monistettavat luovien alojen palvelut (esim., peli, av, musiikki), tapahtumapalvelut sekä taide- ja kulttuuripalvelujen liiketoiminnan kehittäminen.
- 3) **Matkailualan liiketoiminnan kehittäminen** Rahoituksen tyypillisiä käyttökohteita: yritykselle uudet majoitus- ja matkailupalvelut sekä niihin suoraan liitännäiset palvelut, jotka kärsivät matkailun vähenemisestä johtuvista liiketoimintavaikutuksista; palvelujen kehittäminen ja muun liiketoiminnan kehittäminen.

Esiselvitys- ja kehitysprojektissa avustuksen määrä on 80 % projektin hyväksytyistä kokonaiskustannuksista ja ennakkoa voidaan maksaa 70 % avustuksen määrästä. Mahdollisesti kehitysprojektin jälkeen tarvittavat jatkotoimenpiteet rahoitetaan Business Finlandin normaalina tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksena normaalein rahoituskriteerein.

32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha ja valtuus)

Innovaatorahoituskeskus Business Finland ehdottaa momentin myöntämisvaltuuden kasvattamista kysyntää vastaavaksi vieraan pääoman ehtoisen lainavaltuuden korotuksella 50 miljoonaa euroa vuonna 2020. Lainavaltuuden kasvun takia ehdotetaan vastaavasti määrärahaan 25 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2020, 20 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2021 ja 5 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2022. Jotta maksatukset pystytään tekemään yritysten tarvitsemassa aikataulussa (30 % ennakkona), on myös määrärahan käyttö suunniteltu ja ennakoitu tavallista nopeammaksi.

Talouden tilapäisen sukeltamisen yhteydessä on erityinen tarve varmistaa, että niukat osaajaresurssimme eivät jää toimeettomiksi, vaan valmistelevat uusia avauksia, joiden varassa toivomme vastoinikäymisistä entistä kilpailukykyisempinä. Lainavaltuus on tarkoitettu erityisesti pk-yritysten kehitystoiminnan turvaamiseksi tilanteessa, jossa yritysten tulorahoitus nopeasti heikkenee.

Rahoituksen kysyntä pk-yrityksille on kasvanut alkuvuodesta 25 miljoonaa euroa (+35 %) viime vuodesta. Laatu hakemuksissa on ollut poikkeuksellisen korkea, ja valtuuden nosto toteuttaa myös TKI-tiekartan tavoitteita. Olemassa olevasta lainavaltuudesta on sidottu jo nyt 47 %, joten ilman lisälainavaltuutta ei kyetä vastaamaan yritysten rahoitustarpeen varmistamisen kysyntään kassavirran heiketessä poikkeusoloissa.

Business Finland tulee tarvittaessa pidentämään rahoittamiensa hankkeiden kestoja, pidentämään laina-aikoja sekä nopeuttamaan maksatuksia yritysten rahoitustarpeen varmistamiseksi.

Momentin myöntämisvaltuutta kasvatetaan lisäksi 250 miljoonan euron vieraan pääoman ehtoisen lainavaltuuden korotuksella koronaviruspandemian aiheuttaman markkinahäiriötilanteen korjaamiseksi erityisesti paljon työllistävillä, sesonkiluonteista toimintaa tekeville palvelutoimialan yrityksille, jotta ne voivat kehittää ja suunnata uudelleen toimintaansa häiriötilanteessa. Lainavaltuuden kasvun takia lisätään vastaavasti määrärahaa 125 miljoonaa euroa vuonna 2020, 100 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 25 miljoonaa euroa vuonna 2022.

Lainarahoitus on tarkoitettu uuden liiketoiminnan selvittämiseen ja kehittämiseen työvoimaintensiivisillä aloilla, joiden liiketoimintaan koronavirus on tuonut merkittäviä haasteita.

Kohderyhminä ovat: erilaiset matkailu- ja tapahtuma-alan palvelut ja niiden oheispalvelut (hiihtokeskukset, elämyspalvelut ja -keskukset, ravintola-alan palvelut); mahdolliset muut työvoimaintensiiviset toimialat, joiden toiminta häiriintyy koronan takia. Yritys ei ole saanut olla vaikeuksissa oleva yritys ennen 31.12.2019.

Rahoituksen tarkoitus on auttaa yrityksiä pysymään toimintakykyisinä ja uudistamaan liiketoimintaansa tilanteessa, jossa kysyntä on tilapäisesti romahtanut merkittävän ulkoisen tekijän (koronan) vaikutuksesta. Rahoituksen avulla yritys voi uudistaa tai kehittää kokonaan itselleen uusia tuotteita, palveluita, tuotantomenetelmiä tai liiketoimintamalleja. Rahoituksella on mahdollista myös testata ja todentaa asiakkaiden kanssa uuden ratkaisun toimintaa. Pilotointi voi olla esim. nopeaa kokeilemista asiakkaiden kanssa. Rahoitusta voi käyttää myös näiden toimenpiteiden suunnittelemiseen. Rahoituksessa on uutuusarvovaatimus: tekemisen on oltava yritykselle uutta; kansainvälistymisen tai viennin vaatimusta ei ole.

Rahoitusinstrumentin luonne

Rahoitus on uusi tilapäinen EU-tukiohjelma, kohta 3.1: Tuki suorina avustuksina, takaisinmaksettavina ennakkoina tai veroetuuksina, vaihtoehtoisena RPA:n T&K-puite (jollei tilapäistä tukiohjelmaa voida käyttää siksi, että yritys on jo saanut max. 800 000 euroa rahoitusta). Jotta rahoituspalvelu sopii tähän puitteeseen, tulee projektille asettaa aina tavoitteet, joiden perusteella voidaan arvioida projektin onnistumista mahdollisissa perimättäjäyttötilanteissa.

Tuen määrä ja toteutus

Tuki on enintään 800 000 euroa yritystä kohden lainoina (soft loans), joissa on perimättäjättömahdollisuus (=takaisinmaksettavina ennakkoina). Rahoituksen myöntää Virasto. Päätöksiä voi tehdä enintään 31.12.2020 asti. Rahoitus ei ole päällekkäinen Finnveran lainojen tai lainatakausten kanssa, vaan kattaa sellaiset toimijat, jotka eivät syystä tai toisesta eivät ole Finnveran palvelujen piirissä ja joiden rahoitettava toiminta kohdistuu yrityksen toiminnan kehittämiseen.